

XXI NAUČNI SKUP

EMPIRIJSKA ISTRAŽIVANJA U PSIHOLOGIJI

27– 29. MART, 2015.

FILOZOFSKI FAKULTET, UNIVERZITET U BEOGRADU

INSTITUT ZA PSIHOLOGIJU
LABORATORIJA ZA EKSPERIMENTALNU PSIHOLOGIJU
FILOZOFSKI FAKULTET, UNIVERZITET U BEOGRADU

XXI NAUČNI SKUP

EMPIRIJSKA
ISTRAŽIVANJA U
PSIHOLOGIJI

27– 29. MART, 2015.

FILOZOFSKI FAKULTET, UNIVERZITET U BEOGRADU

INSTITUT ZA PSIHOLOGIJU
LABORATORIJA ZA EKSPERIMENTALNU PSIHOLOGIJU
FILOZOFSKI FAKULTET, UNIVERZITET U BEOGRADU

PROGRAMSKI ODBOR

Prof. dr Aleksandar Kostić
Prof. dr Dejan Todorović
Prof. dr Ivan Ivić
Prof. dr Jasmina Kodžopeljić
Prof. dr Nenad Havelka
Prof. dr Slobodan Marković
Prof. dr Snežana Smederevac
Prof. dr Sunčica Zdravković
Prof. dr Svetlana Čizmić
Prof. dr Mirosava Đurišić Bojanović
Viši naučni saradnik dr Dragica Pavlović Babić
Doc. dr Goran Opačić
Doc. dr Iris Žeželj
Doc. dr Oliver Tošković
Doc. dr Nevena Buđevac
Doc. dr Ksenija Krstić
Doc. dr Borjanka Batinić
Doc. dr Dragana Stanojević
Doc. dr Zoran Pavlović
dr Janko Međedović
Naučni saradnik dr Ljiljana Lazarević (predsednik)

ORGANIZACIONI ODBOR

Prof. dr Slobodan Marković
Viši naučni saradnik dr Dragica Pavlović Babić
Doc. dr Oliver Tošković
Naučni saradnik dr Ljiljana Lazarević
Olga Marković Rosić

Lektura: mr Milorad Rikalo

Prelom: Marija Stefanović

EFEKAT KULTURE NA SUBJEKTIVNI DOŽIVLJAJ ARHITEKTONSKIH OBJEKATA

Slobodan Marković¹, Vladimir Stevanović² i Sanja Simonović³

¹Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju, Filozofski fakultet u Beogradu, ²Fakultet za medije i komunikacije, Beograd, ³Institut za arhitekturu i urbanizam Srbije, Beograd
smarkovi@f.bg.ac.rs

Cilj ovog istraživanja bio je da ispita efekat dve kulture, srpske i japanske, na subjektivni doživljaj arhitektonskih objekata. Subjektivni doživljaj definisan je kao skup elementarnih afektivnih impresija (npr. prijatnost, zanimljivost, lepota i sl.) i implicitnih značenja (npr. dinamika, čvrstina, složenost i sl.). U prvom preliminarnom istraživanju izdvojeno je 12 parova prideva sa suprotnim značenjima (npr. ružno-lepo) od kojih su sačinjene bipolarne skale procene. U drugom preliminarnom istraživanju izdvojeni su stimulusi, tj. setovi od 12 japanskih i 12 srpskih arhitektonskih objekata (eksterijera i enterijera). Setovi su sastavljeni tako što je prvo definisan skup japanskih objekata, a onda su u Srbiji fotografisane scene koje su im bile fizički slične. Svi stimulusi su formalno bili minimalistički (ornamenti su bili redukovani, površine su bile ravne, ahromatske, betonske ili drvene, prostori su bili pretežno prazni i sl.). U glavnom eksperimentu 21 srpski ispitanik (Beograd) i 20 japanskih ispitanika (Kjoto) procenjivalo je 24 stimulusa na 12 skala. Faktorska analiza procena izdvojila je tri faktora: Lepota (lepo, prijatno), Čvrstoća (čvrsto, trajno) i Složenost (složeno, puno). Analiza varijanse pokazuje da oba uzorka ispitanika procenjuju japanske objekte kao lepše i čvršće od srpskih objekata. Interakcije i post hoc testovi ukazuju na izvesnu kulturnu pristrasnost ispitanika: japanski ispitanici procenjuju japanske objekte kao lepše nego srpski ispitanici, a srpski ispitanici procenju srpske objekte kao čvršće nego japanski ispitanici. Takođe, srpski ispitanici procenjuju japanske objekte kao složenije od srpskih objekata, dok su za japanske ispitanike obe kategorije objekata podjednako složene. Rezultati ovog istraživanja pokazuju da su oba faktora, karakteristike objekata i kultura, značajni činioci subjektivnog doživljaja. Pri tome, sami objekti određuju globalnu raspodelu utisaka (npr. japanski objekti su lepši od srpskih u obe kulture), dok kultura deluje kao „lokalni“ faktor pristrasnosti (npr. japanski ispitanici daju više ocene lepote japanskim objektima).

SPISAK UČESNIKA

Aleksić, M.	158	Međedović, J.	128, 157, 158
Altaras Dimitrijević, A.	59, 61	Mentus, T.	126
Anić, T.	109	Mihić, Lj.	141,170
Baić, V.	88	Milićević, N.	26, 27
Barać, J.	159	Milin, P.	44, 54, 56
Batić, S.	88, 106	Milinković, M.	106
Baucal, A.	62, 81	Milisavljević, M.	8
Berberović, Dž.	161, 162	Milivojević, M.	57, 58
Beriša, S.	6	Miloš, D.	113
Bodroža, B.	104, 108	Milovanović, G.S.	43
Boričić, N.	63	Milovanović, I.	64, 152
Božović, M.M.	133, 134, 136	Mirić, M.	49, 53
Branovački, B.	155	Mirković, B.	159
Bratko, D.	3, 132	Mirović, T.	165
Bukvić, L.	73, 76	Mitrović, D.	154
Bulut, T.	21	Mladenović, B.	114
Butković, A.	132	Mladenovska-Dimitrovska, M.	103
Čabarkapa, M.	116	Montag, C.	4
Čekrlija, Đ.	159	Nedeljković, B.	109
Cenerić, I.	79	Nedić, J.	81
Ćirić, M.	155	Nedimović, P.	7
Čizmić, S.	118	Nenadić, F.	18, 22, 175
Čolić, M.V.	110	Nešković, M.	54, 56
Čolović, P.	22, 151, 153	Nikolić, M.	101
Daiute, C.	69	Ninić, N.	137,138
Damnjanović, K.	37, 39, 40	Novakov, I.	163
Đapo, N.	34	Novaković, S.	110
Dimitrovski, A.	103	Oljača, M.	18, 22
Dimoski, S.	82	Opačić, G.	48, 126, 139
Dinić, B.	141	Paunović, N.	155
Đokić, T.	48	Pavlović, M.	89
Domijan, D.	10	Pavlović, Z.	90, 96
Đorđević, V.	68, 121	Pavlović Babić, D.	75
Đorđević, A.	98, 99,110	Pejić, B.	23, 24
Đorđević, N.Z.	140	Pekić, J.	63, 64
Đorić, S.	26, 27	Pešić, J.	66, 78
Drobnjaković, E.	141	Peterman, M.	122
Đurić, V.	127, 137, 138	Petrović, S.	51
Đurić, D.	159	Petrović, B.	72, 128, 157
Đurišić-Bojanović, M.	117	Petrović, N.	86,98,99
Đurović, A.	59,61	Petrović, I.B.	118, 124
Dušanić, S.	100, 112	Petrović, I.	123
Emić, E.	143	Plut, D.	66, 78

EMPIRIJSKA ISTRAŽIVANJA U PSIHOLOGIJI¹⁷⁹

Eminović, F.	82	Popović, V.	123
Feldman, L.B.	44	Popović-Ćitić, B.	73, 76
Fesl, D.	152, 153	Puhalo, S.	84, 85
Filipović, O.	43	Purić, D.	31, 36, 89
Filipović Đurđević, D.	47, 52	Račić, A.	137
Gatarić, I.	47	Radanović, J.	44
Gerić, A.	139	Radišić, J.	62
Giner-Sorolla, R.	86	Radovanović, A.	100
Gojević, I.	158	Radović, T.	41
Gojković, V.	127, 137, 138	Radović, O.	105
Golušin, S.	154	Rajović, V.	75
Grahek, I.	51	Rakić, A.	67
Gvozdenović, V.	37	Ristić, I.	17
Hadžiahmetović, N.	144	Sadiković, S.	152, 153
Husarić, M.	166	Samac, N.	170
Husremović, Dž.	34	Šaravanja, N.	113
Ilić, O.	32	Selimović, A.	94
Ivanović, N.	36	Ševrt, J.	36
Ivanović, S.	86	Simčević, A.Ž.	140
Jakovljević, I.	5	Simić, N.	68, 121
Jakšić, I.	104, 108	Simonović, S.	20
Janošević, M.	72	Simunović, V.	91
Jevtović, J.	36	Sitarević, A.	101
Jevtović, M.	39	Skočajić, M.	109
Jokić, T.	69, 71, 79	Škorc, B.	17, 23, 24
Jokić, B.	95	Smederevac, S.	94, 151
Jordanov, M.	54, 56	Sopić, I.	113
Jošić, S.	81, 104	Šoškić, A.	6
Jovanov, M.	174	Sretenović, I.	57, 58
Jovanović, Lj.	9, 11, 173	Srna, J.	169
Jovanović, V.	71	Stameniće, A.	158
Jovanović, V.	93	Stanković, N.	113
Jovanović, O.	75	Stanojević, D.	105
Jovanović, M.	76	Stevanović, V.	20
Jovanović, I.	167	Stevanović, A.B.	140
Knežević, Z.	130, 131	Stojilović, I.	14, 15
Knežević, G.	133, 134, 136	Stojilović, D.	110
Kodžopeljić, J.	64	Stojković, A.	158
Kondžulović, T.	124	Stojković, I.	82
Koprivica, A.	117	Suvajdžić, K.	119
Kostić, S.	35	Svetozarević, M.	76
Kostić, T.	80	Tenjović, L.	148, 169
Kovač, S.	127	Todorović, D.	11
Kovač-Cerović, T.	69, 71, 79	Todosijević, B.	90, 96
Kovačić, A.	57, 58	Tomić- Selimović, Lj.	94
Ković, V.	32	Tošković, O.	6, 9, 35
Krstić, M.	43	Tovarović, J.	130, 131
Kujačić, D.	157	Trbojević, J.	63

Kušan, M.	113	Trkulja, M.	16
Kuzmanović, B.	116	Tuce, Đ.	144
Lajter, K.	138	Tuce, Z.	144
Laketić, J.	154	Turjačanin, V.	111
Lakić, S.	112, 149	Videnović, M.	66, 78
Lalic, B.	148	Vladislavljević, M.	109
Lalović, D.	41	Vučković, A.	158
Lazarević, J.	36	Vujić, D.	119
Lazarević, Lj.B.	133, 134, 136	Vukadinović, M.S.	28, 29
Lazić, M.	176	Vukasović, T.	132
Lazović – Hanga, M.	45, 146, 147	Vukelić, J.	16
Loe, A.D.	151	Vukelić, M.	118
Maksimović, J.S.	140	Vuksanović, J.	31
Malbaša, K.	113	Wertag, A.	145
Manasijević, M.	13	Zdravković, S.	6, 7, 170
Mančić, M.	110	Žeželj, I.	91, 95, 110
Marinković, M.	172	Živković, J.	7
Marković, S.	20, 21	Zorić, A.	148
Marković, S.	113	Zukić, M.	34
Marković, M.	57		

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

NAUČNI skup Empirijska istraživanja u psihologiji (21 ; 2015 ; Beograd)
[Knjiga rezimea] / XXI naučni skup Empirijska istraživanja u psihologiji,
27-29. mart 2015, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu ; [organizatori]
Institut za psihologiju i Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju. - 1. izd. -
Beograd : Filozofski fakultet, 2015 (Beograd: Dosije studio). - 180 str.

Kor. nasl. - Rezimei na srp. i engl. jeziku – elektronsko izdanje.

ISBN 978-86-6427-005-2

1. Institut za psihologiju (Beograd)
  2. Laboratorija za eksperimentalnu psihologiju (Beograd)
- a) Psihologija - Empirijska istraživanja - Apstrakti